

COLECȚIA DE PIESE ETNOGRAFICE DE LA MESEȘENII DE SUS

CAMELIA BURGHELE

Funcția educativă a muzeului a fost mereu una fundamentală în destinația culturală a acestor instituții de cultură. Dublul rol al muzeului, *formativ*, în sensul formării unei atitudini, în ordinea educației școlare și parașcolare, și *informativ*, în sensul informării publicului larg asupra felului în care piesele de muzeu pot reconstitui pagini din istoria națională. Dublul rol al muzeului este supradimensionat în condițiile integrării țării noastre în structurile nu doar politice și administrative, ci și culturale, în Uniunea Europeană.

Mai mult chiar, formarea și in-formarea prin tehnici și mijloace aparținând muzeului, mai ales a celui etnografic, devin obiective culturale esențiale în contextul globalizării europene și paneuropene, atunci când tendințele generale sunt acelea de uniformizare sau cvasiuniformizare a națiunilor, statelor, grupurilor societare. În astfel de condiții, menirea unei expoziții de etnografie poate deveni una cu impact major în delimitarea unei anume mentalități: poate fi reliefată, astfel, identitatea grupului sau a subzonei, chiar cu reflexe în social sau etnic, pentru contracararea unei uniformizări prea brutale, prea agresive.

În acest context, expozițiile organizate în incinta școlilor servesc plener acestui scop multiplu, ele fiind construite în proximitatea claselor și, oarecum, în prelungirea programei școlare. Astfel a fost privită solicitarea corpului profesoral de la Școala din Meseșenii de Sus de a reorganiza expoziția etnografică din școală.

Trebuie spus că Muzeul Județean de Istorie și Artă din Zalău achiziționase în anul 1978 o colecție de piese etnografice din Meseșenii de Sus, în conformitate cu *Contractul de vânzare – cumpărare nr. 15* din același an, încheiat între Dragoș Floare din Meseșenii de Sus nr. 74 și Muzeul Județean de Istorie și Artă Zalău. Era vorba despre o colecție de 90 de piese de etnografie reprezentative pentru această zonă și care au fost ulterior expuse, prin grija conducerii școlii comunale din acea perioadă, în una din sălile de clasă ale școlii. Piesele erau expuse fără o structură internă precisă, și ilustrau doar bogăția colecției. Mai trebuie menționat că în anul 1998, la Școala din Meseșenii de Sus a fost înregistrată o spargere, în urma căreia au fost furate 10 bucăți din piesele din colecția în cauză. Procesul verbal încheiat atunci în prezența Poliției județene a cuprins piese ce au fost ulterior scoase din inventar, pentru că nu au mai fost depistate până în prezent de organele de poliție (*Procesul verbal nr. 16* din 16.01.1998).

Având experiența unor proiecte expoziționale pentru sala mică de expoziții permanente a Muzeului de Istorie și Artă Zalău și a unor expoziții temporare (de exemplu *Povestea pâinii*, din primăvara anului 2004), în momentul în care am primit solicitarea corpului profesoral de la Școala din Meseșeni de Sus de a reface expoziția de etnografie din școală, am optat pentru o expoziție vie, cu o tematică bogată, dar simplă, logică, aproape pedagogică, ce să răspundă în primul rând cerințelor și nivelului educațional al elevilor din școală, și doar secundar turiștilor români sau străini care ar putea vizita zona.

Data fiind multitudinea de piese și varietatea lor, caracterul antropologic al expoziției nu a putut fi imprimat decât într-o măsură limitată, astfel încât am considerat că o structură pe o tematică compusă a expoziției ar fi mult mai prielnică și ar exploata superior diversitatea pieselor.

I. Etapele realizării expoziției

Expoziția fiind una complexă și necesitând o reorganizare totală, procesul a traversat mai multe etape:

În prima etapă, a fost desemnată o sală din școală în care să fie reorganizată expoziția de etnografie. S-a convenit asupra unei săli din imediata vecinătate a Sălii profesoriale, incintă care putea fi mai ușor supravegheată și care putea fi mai ușor vizitată, în mod organizat, atât de elevii din școală, cât și de alți invitați ai profesorilor. Sala a fost pregătită, cu sprijinul comun al muzeului și școlii.

O a doua etapă a fost ocupată de conservarea și restaurarea pieselor din colecție. Piese de lemn și cele textile și ceramice au fost conservate (inclusiv cu aplicarea unor tratamente chimice preventive) de conservatoarea secției, astfel încât ele să poată fi expuse în condiții optime, în timp ce piesele de metal și alte câteva piese care au necesitat un tratament complex, au fost predate pentru conservare și restaurare laboratorului specializat din cadrul muzeului.

În fine, piesele au fost din nou evaluate și a fost întocmit proiectul expozițional. În realizarea acestuia am ținut seama, așa cum aminteam anterior, pe de o parte, de structura compozițională a colecției, pe de altă parte, de scopul expoziției, de ținta acesteia.

II. Structura expoziției

Pentru realizarea unei expoziții logice, am propus structurarea tripartită a pieselor, astfel:

1. O primă secțiune a expoziției este ocupată de reconstituirea unui interior **țărănesc** specific zonei, care să dea vizitatorului o imagine cât mai complexă asupra funcționalității și esteticului în gospodăria din satul tradițional, cu tot specificul zonal. Astfel, în colțul cel mai luminos al sălii a fost amplasat patul. Patul a fost pregătit în stil tradițional: mai întâi *lipideul* simplu, completat de *căpătâierul* frumos ornamentat și terminat cu *cipcă* de bumbac alb; apoi a fost așezat *tolul de lână* ale în război, în două culori predominante, verde și roșu, care a

fost completat cu *țolul mai gros*, de lână de oaie, țesut cu *vrâste* alb și maro. Peste țoluri au fost așezate pernele frumos ornamentate la unul din capete, cu o cromatică dovedindu-le vechimea: cele mai vechi în culori puține, mai ales roșu și negru, contrastând pregnant cu fondul de pânză alb, iar cele mai noi, cu culori mai variate, cumpărate din comerț și cu un model mai complicat, mai bogat. Cele două rânduri de perne conferă interiorului o atmosferă de sărbătoare, stând mărturie despre pricepera stăpânei casei.

Alături de pat stă masa, frumos ornamentată în partea sa dinspre exterior, acoperită cu o față de masă albă, de pânză, puțin ornamentată, specifică zonei. Atmosfera de sărbătoare conferită de prezența unui mare număr de țesături de interior frumos decorate cromatic și compozițional este întărită de *colacul* lăsat pe o *ștergură* albă, cu alesătură, pe masă, alături de sticla de *pălincă*. Mobilierul este completat de două scaune cu spătar, ornamentate prin încrustare și perforare, cu patru picioare.

În vecinătatea mesei este plasată lada de zestre, al cărei loc era, în casa tradițională, după ușă. Lada de zestre este masivă și se remarcă printr-o stare de conservare bună. Este lucrată în lemn de fag. Capacul prezintă un profil diferit de cel plan, cu partea din mijloc mai înaltă, dar fără a înregistra o denivelare foarte mare, longitudinală, cu coarcele nu foarte proeminente dar foarte bine rotunjite; decorul capacului este remarcabil: spinarea este marcată de motivul frunzei de brad, mărginit de semicercuri duble, iar benzile paralele cu spinarea au desenate pe ele rozete cu patru lobi încadrate de alte semicercuri duble; închizătoarea lăzii este încadrată într-un pătrat împărțit la rândul său în alte 12 pătrate, cu diagonalele marcate. Decorația feței principale a lăzii este multiplă: partea de sus prezintă 12 triunghiuri, alternând cu tot atâtea semicercuri duble, partea de jos este acoperită de pătrate împărțite în diagonale, în timp ce partea de mijloc este marcată de o friză longitudinală unde se remarcă două rozete cu patru lobi (motivele centrale), între care se află 6 pătrate cu diagonalele marcate; picioarele masive sunt decorate în registre succesive, fiecare dintre ele exploatând motive formate din triunghiuri; cele două fețe laterale sunt marcate fiecare de câte o rozetă cu cinci lobi, încadrate în semicercuri duble. Așadar, decorația este dispusă longitudinal, în benzi distincte, în marea lor majoritate configurând frize continue ce exploatează motivul cercului; spațiul din interiorul cercurilor este împărțit în patru sferturi identice, semănând a petale, astfel încât figura rezultată pare a fi un cap de floare stilizată, ceea ce ne îndreptățește să afirmăm că lada este ornamentată cu modele geometrice și fitomorfe. Toate aceste amănunte, precum și apropierea satului Meseșeni de Sus de centrul de lădari Preoteasa, ne fac să credem că lada este un produs al acestui centru de lădari. Am încercat să redăm acestei lăzi funcționalitatea sa inițială, aceea de depozitare a celor mai reprezentative și mai prețioase dintre hainele de sărbătoare ale fetei din casă, umplând-o cu piese textile. De altfel lada a și fost achiziționată ca *ladă a miresei*, ceea ce spune mult despre utilitatea sa.

Lada cea mare, lada de zestre, este secondată de o ladă de dimensiuni mai reduse, prezentând aceeași ornamentație în benzi, și, aproape sigur, aceeași proveniență, lădiță pe care am așezat-o la picioarele patului, ea servind, după toate probabilitățile, tot la depozitarea unor haine sau obiecte importante pentru familie. Lădița este confecționată tot din lemn de fag. Are capacul plan și coarnele puțin proeminente. Partea frontală este scrijelită cu motive florale și semicercuri duble, rozetele crescând în dimensiuni în partea de jos a registrului central. Picioarele au și ele încrustate motive florale, iar capacul este ornamentat în frize: spinarea este ornamentată cu linii în zig-zag; registrul din față prezintă 4 rozete intercalate cu 3 romburi duble, iar registrul din spate are linii șerpuite; părțile laterale sunt marcate de o rozetă mare, mărginită de semicercuri duble.

Interiorul țărănesc este completat de trei obiecte interesante, care sugerează prezența cel puțin a unui copil în casă: este vorba de un *belceu* pentru copil mic, cu tălpi de lemn și pereți ornamentați, așezat lângă pat, dat fiind faptul că, de obicei, copilul era legănat în belceu de către unul din părinți, din pat; la picioarele patului se găsește, apoi, un scaun special pentru copil (*scaun cu bortă*), similar unui *scaun de lăut*, cu o tăietură circulară suficient de mare, în mijloc, pentru ca un copil să poată fi pus acolo și lăsat să se joace în timp ce mama își duce la bun sfârșit treburile din casă; în fine, am expus un obiect cu adevărat interesant: este vorba despre ceea ce se numește în grai local *zvâldor de copil*, un soi de strămoș al rotobilului. *Zvâldorul* este compus dintr-o *rudă* lungă, introdusă, în partea sa superioară, în aceeași gaură din grinda centrală a tavanului în care se puneau și *urzoile*, și dintr-un țarc prins de el, la o asemenea distanță de pământ, astfel încât cercul țarcului să ajungă pe sub brațele copilului; țarcul mai este sprijinit, cu încă un picior de lemn, de băutura casei; de țarc erau prinse tot felul de jucării pentru a atrage atenția copilului.

Perspectiva estetică a interiorului este completată de două grupaje, orientate pe fiecare dintre pereții principali ai camerei, în unghiul cărora este situat patul: *blidarul*, lung de mai bine de trei metri, frumos ornamentat cu jumătăți de cercuri concentrice succesive, în bandă, longitudinal, plin de ceramică din zonă, făcută fie în centrul Zalău, fie în centrele adiacente acestuia și cumpărată din târg; farfuriile ocupă partea de sus a blidarului, în timp ce în cuiele lui stau atârnatul ulcele de ceramică, frumos decorate. Culorile predominante ale ceramicii smălțuite astfel expuse, specifice ceramicii cumpărate din târg sunt verde, galben, maro și albastru, cele mai multe fiind aplicate pe decoruri în culori compacte, bine definite (verde deschis, alb – gălbui sau albastru). În fine, alte trei farfuri similare ca model sunt dispuse pe celălalt perete, ele fiind înconjurate de *șterguri* lungi, țesute în război, cu corpul de pânză albă, ornamentate în porțiunile terminale cu registre multicromatice, paralele, cu motive geometrice, alese și finalizate cu *cipcă* albă, înnodată și *ciucuri* lungi. În mod simbolic, mesenii (membrii familiei sau musafirii lor) sunt ocrotiți de orice rele prin prezența benefică a unei cruci de lemn, așezată deasupra mesei.

Tot acest interior de casă este dominat de o prezență masculină, stăpânul casei, reprezentat printr-un manechin pe care este expus un costum bărbătesc specific subzonei Submeseș: *gaci* albe, largi, de pânză țesută în război și *chimeșe* tot albă, puțin ornamentată, deschisă la gât și cu mâneci largi, completate cu o *zadie* tot albă, de pânză, cu o bandă puțin ornamentată în josul ei. În picioare, bărbatul are opinci.

Interiorul este prelungit cu o secțiune ce încearcă să sugereze preocupările feminine ce țin de universul bucătăriei: s-a încercat reconstituirea picturală a unei guri de cuptor, în vecinătatea căreia gospodina folosește un întreg instrumentar specific: *covata* pentru frământat aluat, *lopităul* de modelat aluatul și răzușele pentru curățarea lor, linguri de făină de diferite dimensiuni, un *blid de lemn*, *ulcele* și *cofe*. Inventarul de bucătărie este completat de *sălărițe* (*toc de sare*), *toc de brânză*, *găleată de muls*, *lingurare* cu linguri de lemn, *sărâuane*, pietre de ascuțit cuțitele, mojar pentru usturoi și *căuce* de băut apă și *cofițe*. Pe perete e expus *lingurarul* cu lingurile de lemn.

Totul se găsește sub supravegherea femeii, reprezentată de un manechin îmbrăcat în cămașă specifică zonei, cu cusături la umeri și tăietura pentru gât cu ață bordo și *sumnă* lungă și groasă, țesută în război, ale cărei culori predominante sunt verde și o nuanță de roșu deschis. Și femeia are în picioare opinci. Implicarea ei directă în gătit și copt aluatul este sugerată de *dosul* de bucătărie pe care-l are prins în jurul mijlocului.

2. O a doua secțiune a expoziției este reprezentată de un grupaj de piese mari, expuse pe podiumuri, reprezentând **inventar agrar și păstoresc**. Este vorba de un plug cu brăzdar de metal, expus împreună cu toate accesoriile necesare curățării și întreținerii acestuia; lângă el am expus o grapă, menținută într-o stare de conservare remarcabilă. Alături, avem un grupaj format din o furcă pentru paie și de două greble mari pentru paie și fân, împreună cu îmblăceii necesar îmblăciturii. După recoltarea cerealelor, am încercat să sugerăm cum se depozitează acestea, și am expus *coșnițe*, *budii* și recipiente mari, scobite în lemn sau împletite din nuiete (*coș de bucate*). Uneltele agrare sunt completate de inventarul pentru păstorit – foarfeci de tuns oile și clopote pentru oi – și de o *coșară* pentru albine.

3. O ultimă secțiune a expoziției cuprinde **obiecte de uz gospodăresc**, așa cum sunt ele utilizate cotidian; este vorba despre o *piuă* de mână și de o colecție de obiecte cu destinație feminină: o furcă cu roată, o furcă simplă cu caier, un *rășchitor*, două *sucale cu țevi* și un *mângalău* folosit pentru călcatul rufelor. Colecția de obiecte de uz gospodăresc este completată de o instalație de făcut funii (*războieș de funii*), care a fost folosită în sat pentru confecționarea funiilor și care reprezintă o piesă importantă mai ales pentru ineditul ei.

III. Lista pieselor din expoziție

Facem mențiunea că toate piesele expuse fac parte din colecția pieselor achiziționate la Meseșenii de Sus; în plus, pe listă mai figurează și alte piese, obținute prin donație:

Nr. ordine	Denumire piesă
1.	Ladă de zestre
2.	Câmașă bărbătească
3.	Gaci
4.	Zadie
5.	Opinci
6.	Masă cu ladă
7.	Scaun cu spătar
8.	Scaun cu spătar
9.	Față de masă
10.	Lipideu
11.	Țol lână alb-negru
12.	Țol lână colorat în carouri
13.	Față de pernă
14.	Față de pernă
15.	Față de pernă
16.	Față de pernă
17.	Față de pernă
18.	Ladă de zestre
19.	Leagăn copil
20.	Scaun cu bortă
21.	Spăcel
22.	Sumnă
23.	Opinci
24.	Scaun mic
25.	Lingură cereale
26.	Sărăuan
27.	Sărăuan
28.	Sărăun
29.	Blid lemn
30.	Căuc
31.	Căuc
32.	Căuc
33.	Căuc
34.	Lopitău
35.	Mojar usturoi
36.	Covată mare
37.	Tichineauă mare
38.	Tichineauă mică
39.	Răzusă aluat
40.	Cofă
41.	Tic
42.	Lingurar
43.	Linguroi
44.	Lingură

45.	Sălăriță
46.	Sălăriță
47.	Greblă mare
48.	Greblă mică
49.	Furcă lemn
50.	Îmblăciu
51.	Secere
52.	Secere tăiat răchită
53.	Piuă
54.	Vas mare lemn pt. cereale
55.	Vas mic lemn pt. cereale
56.	Coș împletit de cereale
57.	Coșniță pentru albine
58.	Instalație de făcut funii
59.	Furcă cu roată
60.	Furcă cu caier
61.	Fus
62.	Sucală mare
63.	Sucală mică
64.	Mângalău/durgalău
65.	Foarfecă de tuns oi
66.	Foarfecă de tuns oi
67.	Foarfecă de tuns oi
68.	Clopot de oi
69.	Răscitor
70.	Blidar
71.	Farfurie ceramică
72.	Farfurie ceramică
73.	Farfurie ceramică
74.	Farfurie ceramică
75.	Farfurie ceramică
76.	Farfurie ceramică
77.	Farfurie ceramică
78.	Farfurie ceramică
79.	Farfurie ceramică
80.	Farfurie ceramică
81.	Farfurie ceramică
82.	Farfurie ceramică
83.	Farfurie ceramică
84.	Farfurie ceramică
85.	Războieș
86.	Plug
87.	Grapă
88.	Răzușă plug
89.	Răzușă plug

90.	Răzușă plug
91.	Răzușă plug
92.	Secure
93.	Ulcior mic
94.	Deț
95.	Pipă
96.	Cruce
97.	Ulcior
98.	Ulcior
99.	Ulcior
100.	Ulcior
101.	Ulcior
102.	Dosoi
103.	Dosoi
104.	Dosoi
105.	Dosoi
106.	Dosoi
107.	Dosoi
108.	Dosoi
109.	Dosoi
110.	Dosoi
111.	Ștergar
112.	Ștergar
113.	Ștergar
114.	Ștergar
115.	Gaci
116.	Câmașă copil
117.	Poale
118.	Spăcel
119.	Spăcel
120.	Suman
121.	Cioareci
122.	Sumnă

IV. Textele expuse pe panouri

1. Interior țărănesc

Piesă importantă de mobilier, *patul fără tăblii* ocupa unul dintre colțurile casei țărănești. Colțul cu patul beneficia de o atenție specială în timpul sărbătorilor, atunci când era gătit frumos.

Peste așternutul de paie se așeza *lipideul* de pânză albă sau *căpătâierul* frumos ornamentat la un capăt, iar apoi se punea *țolul* de lână cu *vrâste* sau *coște* albe și negre. *Perinile* obișnuite erau înlocuite cu *perini* frumos ornamentate la capătul exterior (de obicei trei, dar fetele de măritat obișnuiau să expună cât mai multe, până la nouă perini, pentru a-și dovedi hărnicia și priceperea la țesut), care

acopereau o parte sau tot patul. Ornamentația amplă, cu o cromatică bogată a căpătâierului și a pernelor, contrastând cu sobrietatea țolului de lână, asigurau o ambianță caldă, dar festivă, interiorului casei, care era pregătită, astfel, să întâmpine sărbătoarea.

În cele mai multe dintre casele vechi era folosită *masa cu ladă* sau *masa cu puinuc*. Lada era folosită pentru păstrarea unor alimente, iar una sau mai multe fețe ale mesei erau ornamentate de meșterii lemnari.

Masa se acoperea cu o față de masă de pânză albă, ornamentată pe margini. Colțului cu masa îi era atribuită o importanță aparte: „după masă” era locul „de cinste”, unde erau invitați oaspeții, pe masă se punea la Crăciun *colacul mesei* și în jurul ei se cânta *colinda mesei*, masa era înconjurată de tinerii miri, pe masă era așezat copilul nou-născut, pe masă era adus colacul de Paști, sfințit la biserică și tot pe masa curată se făceau prescurile pentru dus la biserică.

Masa era simbolic ocrotită, la fel ca mesenii, de prezența icoanelor de pe perete, a crucii și a busuiocului de la cruce.

Lada de zestre marchează un întreg univers feminin, pentru cultura tradițională. În ea depozita fata de măritat tot ceea ce avea mai de preț, de cele mai multe ori haine ori țesături de interior, lucrute la război sau cusute cu propriile mâini. Lada de zestre era urcată în car, la nuntă, atunci când mirele venea cu carul cu boi frumos împodobiți după mireasă (de aceea se numea *ladă de mireasă*), ea fiind simbolul zestreii miresei. În casă, se țineau în ladă, în continuare, hainele de sărbătoare și obiectele cele mai de preț ale familiei; lada era apoi lăsată fetei de măritat, pentru a-și pune și ea, la rândul său, zestrea, aici. Astfel, lada de zestre însoțea mereu femeia, de la o generație la alta, stând mărturie despre destinul său.

Astăzi, aceste lăzi, acolo unde se mai găsesc în gospodării, se folosesc pentru depozitarea făinii sau a cerealelor.

II. Inventar agrar și păstoresc

Cercetările de arhivă și cele efectuate prin campanii de teren acreditează ideea că în zona etnografică Meseș agricultura s-a dezvoltat în strânsă legătură cu creșterea animalelor, acestea din urmă furnizând agricultorului forța de tracțiune necesară lucrării pământului, îngrășăminte naturale, materii prime folosite la confecționarea îmbrăcămintei, precum și unele produse alimentare. Oieritul era larg practicat în zonă, la fel ca și albinăritul.

Un loc însemnat în economia tradițională țărănească era deținut de îndeletnicirile casnice, precum și meșteșugurile țărănești (lădăritul, șindrilăritul, cojocăritul, olăritul, împletitul funiilor), unele practicate de femei, altele, mai dificile, doar de bărbați (Ioan Augustin Goia – *Zona etnografică Meseș*, București, 1982).

Una dintre cele mai cunoscute colinde inspirate din creșterea oilor, practică pe scară largă în zona de la poalele Meseșului era *Mă luai, luai*:

*Mă luai, luai,
Joi dă dimineață,
Cu săcerea-n brâu.
M-aplecai, plecai,
Holduța s-o tai
Mândră floare-aflai.
Dă colb o suflai
Și-n sân o țapai.*

*Floarea o trâmbdițatu
Nimeni n-o aude,
Numa Ion din munte
Cu uăile multe.
Aude trâmbița
Ba nu-i trâmbița,
Că-i drăguța ta.
Dă uăile-ncoace
Și te du la ie.
Măi câne cu față
Nu mă strânje-n brață,
Maica aștepta
Să-i gât holduța.*

III. Obiecte de uz gospodăresc

În serile lungi, de toamnă și iarnă, mai ales în timpul postului, când alte distracții erau interzise, tinerii se adunau în șezătoare (habă sau clacă). Găzduite de o femeie mai bătrână, pe care, deseori, o ajutau la munci casnice, fetele lucrau împreună: torceau lâna din *caierele* prinse în *furci* lungi, depăneau, făceau *țevi* pe *sucale*, pregătind, astfel, materialul pentru țesutul pânzei în război.

Feciorii umblau prin sat de la o habă la alta, glumind cu fetele, râzând și cântând împreună. Fetele îi așteptau nerăbdătoare...

Participarea colectivă la muncă favoriza un climat prielnic pentru performarea unor scenarii rituale: la șezătoare, fetele își căutau de noroc, făceau vrăji să le vină ursitul sau să li se arate cine e ursitul, previzionau magic când și cu cine se vor mărita sau schimbau între ele informații despre alte demersuri magice care le-ar face să fie mai frumoase și mai dorite...

*Clăcuță, clăcuță,
Jupână găzduță,
Nu cota că-i gros,
Că-i dă noapte tors,
Lumină n-o fost.*

*Da și să fi foastă,
Așe-i mâna noastră;
Pă unde-i subțire,
Cămașă la mnire.
Pă unde-i mai slabă,
Cămeșe la babă.
Pă unde-i mai gros,
Cămeșe la moș.*

*Mazăre-n părete,
Ce-așteptați voi, fete?
Mazăre din vie,
Așteptăm să vie,
Mazăre cu flori,
Așteptăm feciori*

(Hora clăcii de tors a fetelor)

Șezătorile durau până noaptea târziu. Feciorii ajutau fetele, dar le și antrenau în jocuri pline de haz, care făceau ca torsul, depănatul, urzitul sau țesutul să meargă mai repede.

„Lecția muzeului

Muzeul e cea mai înaltă și, totodată, cea mai simplă dintre școli. Ea e mută și anostă pentru cel ce n-o pricepe. Pentru cel ce-i ghicește rostul, însă, muzeul devine școala cea mai vie, din care poate trage multe și neînchipuite învățăminte.

Și e simplă școala muzeului, că cel ce o cercetează nu are nevoie de o pregătire specială. E destul să ai ochii deschiși pentru a pricepe ceea ce ți se înfățișează. Dacă știi să te uiți bine la lucruri și să le adâncești rostul, ele încep a-ți vorbi mai pe-nțeleș decât dacă ai ceti o carte.” (Alexandru Tzigara – Samurcaș).

COLECTION OF ETHNOGRAPHIC PIECES FROM MESEȘENII DE SUS (Summary)

This work introduces the principles and the effective method on whose bases the ethnography exhibition was organized by the History and Art Museum of Zalău at the Elementary School from Meseșenii de Sus. The exhibition values an already existent collection of ethnography, but which has been preserved and entirely restored according to professional museographical principles, in the museum's laboratory. Subsequently an exhibition plan was drawn to respond to the educative needs of such a cultural intercession achieved within a school. The resultant

exhibition is a vivid, dynamic one, which presents the peculiarity of the area, but also suggests the way in which the ethnographic profile of an ethnographic micro-area integrates in the general ethnographical Romanian context.

The exhibition from Meseșenii de Sus is part of the ethnographic section of Zalău Museum's general plan, which also intends to organize such exhibitions in many other schools from the villages of Sălaj.

